

7-580

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.21.00.610/ 3205
Konu : Kocaeli Milletvekili
Mehmet Hilal KAPLAN'ın
Yazılı Soru Önergesi.

SÜRELİ
.../.../2011

15 Kasım 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 21.10.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-25039 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal KAPLAN'ın, Bakanlığımıza yönelmiş olduğu, T.B.M.M. 7/580 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET HİLAL KAPLAN'IN
T.B.M.M. 7/580 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Ülkemizde çok yüksek olan akaryakıt fiyatlarının sebep olduğu sorunlardan bir tanesinin de yasal mevzuatlardaki boşluklardan yararlanılarak baz yağlardan ve atık yağlardan elde edilen ve akaryakıt olarak kullanılabilen 10 numara yağın tüketiminin meydana getirdiği çevre kirliliği olduğu bilinmektedir. Motorine ikame olarak kullanılan bu yağın kullanımı, olumsuz çevresel etkilerinin yanı sıra ciddi vergi kaybı sonucu da doğurmaktadır.

2010 yılında yurt içinde ihtiyaç fazlası olarak yaklaşık 800 bin ton yağın iç piyasaya sürüldüğü, sanayide büyüme ve motorlu taşıt sayısındaki artışa rağmen motorin tüketiminin yüzde 5-6 arası azaldığı, Türkiye'de atık yağ işleme rafinelerinin sayısının, dünyada var olan rafinelerin sayısı kadar olduğu fakat buna rağmen Tübitak'ın var olan rafinelerin hepsine "tesis değildir" raporu verdiği kamuoyundan İzlenen verilerdir.

10 numara yağın tek bir standarda sahip olmadığı, "10 numara" adının, karışımın adı olmasından ziyade daha çok akaryakıt yerine kullanılan madeni yağ olarak bilindiği, tek bir standarda sahip olmayan bu yağın içerisine solvent türü maddelerin katıldığı, bu maddenin ise son derece yanıcı ve patlayıcı olduğundan olası kazalarda can güvenliğini de tehlikeye attığı dikkate alınması gereken başka bir husustur.

Geçmiş dönemde EPDK'nın 10 numara yağ kullanımına yönelik belirli cezai müeyyideler uygulanması konusunda tebliğleri olduğu, Maliye Bakanlığının ÖTV farkını kapatarak bu yağın kullanımını engellemek konusunda girişimler yaptığı fakat buna rağmen denetim konusunda kurumların uzlaşamaması sonucu istenen sonucun alınamadığı görülmüştür. Çevresel etkilerin değerlendirilmesi konusunda da hiçbir girişimin gerçekleşmediği gözlenmektedir. Yukarıdaki bilgiler ışığında;

1-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde EPDK ve Maliye Bakanlığı ile eşgüdümlü olarak 10 numara yağın kullanımına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Denetim mekanizmasına Çevre ve Şehircilik Bakanlığının katkısı nedir?

2-Bu yağın kullanımına ilişkin kimyasal analizler ve çevreye verdiği zarar hakkında herhangi bir inceleme yapılmış mıdır?

3-10 numara adı altında tenekelerin içindeki çeşitli maddelerin çevreye verdiği zarar ve bu yağların kontrolsüz ortamlarda yakılmasının insan sağlığını açısından ciddi sonuçlar ortaya çıkardığı bilinen bir gerçekken, buna istinaden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın atık yağ rafine tesislerini gerçek anlamda tesis haline getirmek adına bir çabası söz konusu mudur?

4-Motorine ikame olarak kullanılan bu yağı kullanan araçların emisyon ölçümlerine yönelik bir sınırlama var mıdır? Emisyon denetimleri ve bununla beraber uygulanacak cezai yaptırımlar var mıdır? Varsa nelerdir? Denetimler ne sıklıkla yapılmaktadır?

5-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 10 numara yağ adı verilen karışımların içerikleri ile ilgili belirli bir incelemesi, araştırması veya raporu var mıdır? Bu yağların belirli bir standart altına alınmasına yönelik bir çalışma planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR:

1- Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda başlatılan Maliye Bakanlığı ve EPDK gibi kuruluşların da katılım sağladığı 10 numara yağ ile mücadele çalışmalarına Bakanlığımızca katkı sağlanmaktadır. Bakanlığımızca yürütülmekte olan egzoz emisyon ölçüm pulu kontrolü ve egzoz emisyon ölçümü yapılarak gerçekleştirilen denetimlerin sıklaştırılması, 10 numaralı yağın akaryakıt olarak kullanılamaması yönünde fayda sağlayacaktır. Bu amaçla 2012 yılında Valiliklere alınması planlanan seyyar egzoz gazı emisyon ölçüm cihazlarıyla daha hızlı ve etkin denetimlerin yapılması planlanmaktadır.

2- Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası (TABGİS) tarafından 10 numara yağın çevreye verdiği zararları da içerecek bir rapor hazırlanmıştır. Raporda da belirtildiği üzere bu yağların akaryakıt olarak kullanılması sonucunda kullanılan katkı maddelerine bağlı olarak egzoz gazında arsenik, kurşun kadmiyum ve krom gibi ağır metallerin miktarı artabilmektedir.

3- Atık yağların geri kazanımının ve/veya bertarafının yapıldığı tesisler, Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik uyarınca "Atık ara depolama, geri kazanım ve bertaraf tesisleri" başlığı altında değerlendirilmekte ve çevre lisansına tabi tutulmaktadır.

Atık yağ geri kazanım tesislerinin çevre lisansı alabilmeleri için öncelikle Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğinde tanımlanan teknik kriterleri sağlamaları zorunlu olup, bu kriterleri sağlayabilen işletmelere Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde çevre lisansı verilmektedir.

01/04/2010-27/10/2011 tarihlerini kapsayan dönemde gerekli şartları taşıdığı tespit edilen 25 adet işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi, 10 adet işletmeye ise Çevre İzni ve Lisansı belgesi verilmiştir.

Ayrıca, atık yağ geri dönüşüm tesislerinin modernizasyonu süreçlerinin tamamlanması için Bakanlığımızca teknik hazırlıklar tamamlanmıştır. Bu amaçla TUBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projeleri Destekleme Programı (1007) kapsamında desteklenen "Atık Madeni Yağların Kontrol ve İzleme Sisteminin Oluşturulması" konulu proje tamamlanmıştır. Proje ile mevcut geri dönüşüm tesisleri teknik açıdan değerlendirilmiş ve revizyon ihtiyaçları TS 13369 Standardı baz alınarak belirlenmiştir. Bu teknik çalışmaların uygulanmasını sağlamak amacıyla Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair çalışmalar başlatılmıştır.

4- 04/04/2009 tarihli ve 27190 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği ile belirlenen standartlara aykırı emisyonu sebep olan motorlu taşıt sahiplerine verilecek cezalar, yönetmeliğin 15 inci maddesi ile Çevre Kanununun 20 nci maddesinde düzenlenmiştir.

Denetim sıklıkları egzoz emisyon ölçüm pulu uygulamalarına göre gerçekleştirilmektedir.

5- Piyasada “10 numaralı yağ” olarak bilinen ve baz yağ, madeni yağ, yağlama müstahzarı, tiner gibi ürünlerin akaryakıtta harmanlanmasıyla 10 numara yağların üretildiği teknik olarak bilinmektedir. Ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanmış 10 numara yağ adı verilen karışımların içerikleri ile ilgili bir araştırma veya rapor mevcut değildir. Atık yağlardan elde edilecek madeni yağların, atık yağların baz yağlara indirgenerek üretilmesinin sağlanması için Bakanlığımız, madeni yağ sektörü, geri dönüşüm sanayi ve Türk Standartları Enstitüsü işbirliği ile TS 13369 Standardı hazırlanmış olup, TSE tarafından standardın geliştirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

